

**Відповідальність керівника та
акціонерів за боргами юридичної
особи в рамках справ про
банкрутство**

Дмитро Тиліпський, радник ЮК EQUITY

Запровадження інституту солідарної відповідальності керівника

Ч. 6 ст. 34 Кодексу України з процедур банкрутства

Таким чином, обов'язковими передумовами для застосування солідарної відповідальності є:

I.

Наявність загрози неплатоспроможності

II.

Не звернення до суду у місячний термін із заявою про відкриття провадження у справі

Законодавчо неврегульовані питання

- ▶ Коли настає загроза неплатоспроможності?
- ▶ Як довго має тривати загроза неплатоспроможності?
- ▶ Як керівник підприємства має оцінювати наявність або відсутність загрози неплатоспроможності?
- ▶ На якій стадії справи про банкрутство можливо дослідити питання відповідальності керівник боржника?

**Субсидіарна
відповідальність
засновників та
керівника боржника**

Нормативне регулювання:

ч. 2 ст. 61 Кодексу України з процедур банкрутства

Обов'язковими передумовами для застосування субсидіарної відповідальності є:

- 1) Недостатність майна боржника для погашення вимог кредиторів;
- 2) Знаходження у ліквідаційній процедурі;
- 3) Наявність вини засновників або інших осіб;
- 4) Повноваження на подання відповідного позову має виключно ліквідатор.

Основні правові позиції, сформовані Верховним Судом

ВП ВС притягла до відповідальності учасників юридичної особи за зобов'язаннями боржника

Постанова ВП ВС від 04 вересня 2018 року справі №5023/4388/12

Великою Палатою Верховного Суду підтверджено правовий висновок щодо можливості притягнення до відповідальності учасників юридичної особи за зобов'язаннями боржника.

Вирок у кримінальній справі не потрібен

Постанова КГС від 09 жовтня 2019 року у справі № 910/21232/16

*Наявність вироку у кримінальній справі щодо осіб **не є обов'язковою умовою** для застосування субсидіарної відповідальності згідно із відповідними приписами закону про банкрутство.*

Обов'язок ліквідатора дослідити питання застосування субсидіарної відповідальності

Постанова КГС від 12 вересня 2019 року 914/3812/15

*Ліквідатор в рамках реалізації принципу «безсумнівної повноти дій» ліквідатора у ліквідаційній процедурі **зобов'язаний дослідити** питання можливості застосування субсидіарної відповідальності, передбаченої відповідними приписами закону про банкрутство*

Ліквідатор має право подати заяву лише після завершення продажу майну

Постанова КГС 12 лютого 2020 року у справі № 922/2391/16

*Ліквідатор за наявності ознак банкрутства боржника з вини його засновників (учасників, акціонерів) або інших осіб подає заяву про покладення субсидіарної відповідальності **не раніше ніж після завершення реалізації** об'єктів ліквідаційної маси та розрахунків з кредиторами*

Доводити відсутність вини має відповідач

Постанова КГС від 30 жовтня 2019 року 906/904/16)

Притаманною ознакою цивільно-правової відповідальності є те, що особа, яка є відповідачем, повинна доказати відсутність своєї вини та довести протилежне.

**«Альтернативне»
стягнення завданих
збитків боржнику, діями
виконавчого органу**

Подання позову до посадових осіб боржника про відшкодування шкоди, завданої протиправними діями або бездіяльністю.

Переваги

- ▶ не потрібно чекати ліквідаційної процедури;
- ▶ шкода відшкодовується незалежно від достатності майна боржника для погашення вимог кредиторів;
- ▶ відсутність вини має довести відповідач.

Можливість стягнення шкоди, завданої протиправними діями або бездіяльністю посадовими особами товариства, підтверджена **Постановою ВП ВС від 26 листопада 2019 року у справі № 910/20261/16.**

Дякую за увагу!